

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

NUMERATA WYNOŚ: Rozbieżność r. 8, półrocznie r. 8, kwartalnie r. 1 k. 80, miesięcznie kop. 80, wraz z przesyłką pocztową lub odroczeniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 80.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem niedziel i świątecznych od g. 10—2 po poł. Reklamskich nadest. redakcja nie zwraca.

CENA
6 GROSZY

GENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petytowy jednozłotowy lub jego miejsce Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i nekrologi pokop 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenia kop. 20. Ogłoszenie treści matry omiataj o 50 proc. drożej. Za dołączenie prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATE: OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń; w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 39. — TELEFON Nr. 50.

Wodzowie Kadetów o Polsce.

Jeden z współpracowników „Dziennika Polskiego” w Petersburgu, organu, wydawanego wspólnie przez p. Ehrenberga i Kozickiego miał wywiad z Rodiczewem i Milukowem na temat sprawy polskiej.

Co mówi Rodiczew?

Opinie Rodiczewa przedstawiają się w ten sposób:

„Piszę się, — mówi — na wszelki ustrój Polski, ale tylko taki, za jakim się oświadczy wolny głos narodu polskiego. Ten głos musimy usłyszeć bezpośrednio. Ja wolałbym, aby to było głosowanie powszechne, ale w warunkach istniejących może takie głosowanie nie będzie możliwe. Jak Polacy zadecydowali sami o ustroju swoim, tego nie przesądzam. Jednak sympatie moje miałyby państwowość polską tylko w tym razie, gdyby to był ustrój demokratyczny. To wszystko co mówię, samo przez się ma sens praktyczny o tyle, o ile militeryzm pruski będzie zmiażdżony i Europa posiadzie warunki pokoju długotrwałego. Ale jeszcze nadziei w to nie straciłem!” — i Rodiczew szerokim, energicznym gestem podkreślił te słowa.

Pozatem jednak Rodiczew należy, jak widać z dalszych jego słów, do polityków rosyjskich, którzy przekroczyli już ramy niefortunnej autonomii i pragnęliby dla Polaków czegoś więcej. Niestety to „coś więcej” jest nad wyraz nieokreślone.

„Rozumiem, — oświadczył w dalszym ciągu Rodiczew, że autonomia już wam dziś nie wystarczy. Gdyby, jak odcielśmy tego, nadano ją wam lat temu 10, byłoby inaczej. Teraz już Niemcy wyrwali z rąk naszych inicjatywę w sprawie polskiej, musimy więc ponieść konsekwencję tego. Musimy naprzykład wejść w położenie tragiczne tych Polaków, którzy zniewoleni będą przez Niemców do walki z nami i uznawać ich, w razie wzięcia do niewoli za jeńców wojennych”.

„Wogóle — zakończył Rodiczew: — w zupełności zdaję sobie sprawę z tragizmu obecnego położenia Polaków. Jedynie wyjście dla nas i dla was, — zamyślił — militeryzm pruski”.

Co mówi Milukow?

W przeciwstawieniu do swego kolegi partyjnego, drugi leader Kadetów, Milukow po dawnemu stoi na gruncie partyjnego projektu autonomii Polski i broni go żywo: „Jeżeli jest on niepopularny w szerszych kołach polskich, to najprawdopodobniej dlatego, że go tam nie znają”.

Pomiędzy Milukowem a jego interlokutorem zawiązał się następujący dialog:

— Twierdzą, iż Polacy galicyjscy, a więc właśnie Polacy, nawykli do swobod szerszych, na niego się godzą.
— Bez państwowości?

— To zależy, jak rozumieć państwowość. Wszak wedle projektu naszego macie swe izby ustawodawcze, stworzone, jak się Wam podoba, macie swych ministrów; Ale bez wojska. Dziś widzimy, przeciw komu wojsko polskie użyłoby być może... i bez samodzielnych stosunków zewnętrznych..

— A nie będzie pan czasem wymagał obowiązkowej nauki języka rosyjskiego w szkołach polskich?

— Nic podobnego...

— Nie możemy przekroczyć granicy interesów rosyjskich.. Nie możemy przejść tym interesom dawać wam broni do rąk...

— Lecz w takim razie dla interesów tych byłoby jeszcze wygodniej związać nam, jak dawniej, ręce i nogi.

— Nie sądzę, bo nasz interes państwowy wymaga zgody z wami.

— Kogo pan uważa za bardziej odpowiedniego do kroków dalszych w sprawie polskiej: Sazonowa czy też Giersa?

— Giers ze sprawą polską, mało jest obeznany, ale sumiennie studjuje to, czego nie zna, i żadnych uprzedzeń w zakresie sprawy polskiej nie posiada.

Jak widzimy, dwaj wodzowie Kadetów różnią się w teoretycznych koncepcjach, co do rozwiązania sprawy polskiej, zgadzają się jednak z tem, że Polska powinna podporządkować swe interesy — interesom Rosji.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN, 15 lutego. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 13 lutego:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gener. feldmarszałka ks. Leopolda Bawarskiego.

W okolicy jeziora Dryświackiego kilka oddziałów atakujących, wtarnęło do stanowisk rosyjskich. Przeprowadzono stamtąd 90 jeńców oraz karabin maszynowy.

Na zachodzie od Lucka nie przyniosły Rosjanom żadnych korzyści, wywołane przez nich wybuchy min oraz natarcia ich oddziałów wywiadowczych.

Pod Zwyżwo (?), nad górnym Seuretem, odparto dwukrotnie powtarzany atak batalionów rosyjskich.

Front wojsk generała-pułkownika arcyksięcia Józefa.

Na południu od drogi Waleputna, wojska nasze zdobyły szturmem silnie wybudowany punkt oparcia. Wzięto do niewoli trzech oficerów i 168 żołnierzy; zdobyto trzy karabiny maszynowe i mnóstwo sprzętów polowych.

Między dolinami Uoku a Putny odbywały się liczne walki na przedpolach i artyleryjskie.

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

Silna mgła, trwająca cały dzień,

wpłynęła na ograniczenie działalności bojowej, prawie na całym froncie.

W okręgu Sommy wzmożyły się wieczorem walki artyleryjskie i utrzymywały się przez całą noc w zmiennym napięciu; szczególnie silne były one między lasem St. Pierre Vaast a Peronne.

Pomiędzy Ypern a Arras odparto liczne natarcia nieprzyjacielskich oddziałów wywiadowczych.

Balkański plac boju.

Front generała marszałka polnego v. Mackensena.

Ne zaszło nic godnego uwagi.

Front macedoński.

Po nader skutecznym ogniu przygotowawczym w łuku Czerny, wojska nasze uderzyły na nieprzyjacielskie stanowiska wyżynowe, na wschodzie od Paralomy. Stanowiska te, jak również kilka obozów nieprzyjacielskich, położonych poza frontem, wzięto szturmem.

Nasze straty są niewielkie, my natomiast wzięliśmy do niewoli 2 oficerów i 90 żołnierzy włoskich oraz zdobyliśmy 5 karabinów maszynowych i 3 wyrzutnie min.

Pierwszy general-kwatermistrz Ludendorff.

Sprawozdanie admiralacji niemieckiej.

BERLIN, 11 | 2. (B. W. T.) Urzędowo donoszą:

Po południu dnia 11 lutego grupa latawców morskich podjęta pomyślny lot wywiadowczy do Valonea Santi Orraranta i Corfu.

Ostatnie wiadomości.

BERLIN. Urzędowo donoszą 13-go lutego—wieczorem:

Przed południem rozchwiał się angielski atak częściowy na południe od Serre.

Na zachodzie i na wschodzie nie toczyły się większe działania bojowe.

W łuku Czerny odparto kontrataki w zajętem przez nas stanowisku na wzgórzach.

Komunikat austriacki.

WIENIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 12 lutego:

Wschodni plac boju.

W dolinie Putny nie powiódł się atak rosyjski na granaty ręczne. Podczas przedsięwzięć patroli i oddziałów szturmujących, które doszły do skutku na południu od Halicza i na północnym zachodzie od Woronczyna, wzięto do niewoli 2 oficerów, 40 szeregowców i zdobyto 1 karabin maszynowy.

Włoski teren walk:

W południowym odcinku płaskowzgórza Karatu i w dolinie Wippach chwilkami toczyła się bardzo ożywiona walka armatnia. Lotnik nieprzyjacielski rzucił bomby w pobliżu Tryestu, nie wyrządzając szkód. Na froncie Tyrolskim oddziały nasze

poprowadziły skuteczną akcję. W dolinie Lugano oddział pułku piechoty Nr. 14 zajął stanowisko nieprzyjacielskie na południu od wąwozu Boalba, wziął do niewoli 2 oficerów i przeszło 60 szeregowców, oraz zdobył 1 karabin maszynowy, 2 rewolwerowe karabiny maszynowe i 1 przyrząd do rzucania min. W odcinku Valiara obrońcy cesarscy napadli nocą na przednie stanowiska wioski u wąwozu Leno i wzięli do niewoli 33 jeńców, oraz zdobyli 1 karabin maszynowy.

Południowo-wschodni plac boju.

Nad Wojują.

Sytuacja nie uległa zmianie.

Zastępca szefa sztabu generalnego

v. Hoefler

Reid marszałek-porucznik.

Komunikat rosyjski.

Urzędowo donoszą, dnia 11 lutego:

Front zachodni.

Odnyma się obustronna wymiana strzałów.

Trwają też walki pomiędzy patrolami.

Front rumuński.

Z całego frontu nic ważnego nie ma do doniesienia.

Front kaukaski.

Nie toczyła się większa działalność bojowa.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 12 lutego:

Po południu:

W okolicy au Bac wysadziliśmy z powrotem miny.

W ciągu nocy wykonaliśmy pomyslnie wycozki, które sprowadziły nam jeńców, jedną wycozka wykonaliśmy w Argonach, drugą w odcinku 304

Poza tem na całym froncie dość spokojnie.

Komunikat angielski.

Główna kwatera donosi dnia 14 lutego:

Ostatniej nocy ruszyliśmy naprzód na północy od Ancre i obsadziliśmy 600 jardów rowów nieprzyjacielskich. Z nastaniem nocy zaatakował nieprzyjaciel nasze stanowiska na południu od Serre. Atak został z łatwością odparty za pomocą ognia naszej artylerji i karabinów maszynowych.

Mobilizacja floty

amerykańskiej.

KARLSRUHE 13 | 2. Wedle „Neue Züricher Nachrichten“ donoszą pisma paryskie z Nowego Jorku:

Fort Monroe w zatoce Chesapeake otrzymał rozkaz, aby przygotował swoją artylerję. Przed Ellis Island stoją krążowniki pancerne „New Dakota“ i „Kansas“, gotowe do wyjazdu. Wszystkie inne statki wojenne rozpalili ogień pod maszynami i stoją pod parą.

Wszystkie strategiczne punkty Nowego Jorku są zajęte przez wojsko, wszystkie gmachy publiczne pod nadzorem policji.

Kontradmiral Peary poprosił Wilsona o dostarczenie eskadry samolotów ku obronie wybrzeży.

Gerard w Szwajcarii.

BERNO, 14 | 2. Ambasador amerykański Gerard, przybył do Bernu i złożył dnia 12 b. m. wizytę naczelnikowi departamentu spraw zagranicznych. Podczas podróży ambasador był obiegany przez dziennikarzy amerykańskich i angielskich, którzy pragnęli dowiedzieć się o poglądzie

jego na sytuację, odpowiadał jednak wymijająco. Do otoczenia ambasadora należą 125 osób. Całe to towarzystwo zatrzymało się w hotelu „Schweizerhof“ w Bernie. Dnia 13 b. m. miało wyruszyć w dalszą drogę przez Genewę do Francji.

Co powiedział Lansing?

BERLIN, 14 | 2. Jak donoszą z Waszyngtonu, sekretarz stanu, Lansing, oświadczył, że okręty neutralne mogą się uzbrajać dowolnie i że okręty amerykańskie mają prawo krążyć po wszystkich morzach.

O działach na parowcach.

BERLIN, 14 | 2. Według depeszy agencji Reutersa z Nowego Jorku, Tow. okrętowe „American Line“ ogłasza, że parowce jego „St. Louis“ i „St. Paul“ nie wypłyną z portu, jeżeli rząd amerykański nie zapatrzy ich w działach i kanonierów.

W obliczu wojny.

FRANKFURT 14 | 2. „Frankfurter Ztg.“ donosi z Nowego Jorku. W sobotę wieczorem sekretarz stanu Lansing powiedział podczas bankietu co następuje:

„Nie powinniśmy zamykać oczu na to, że stoimy tuż przed samą wojną, powszechną jest jednak nadzieja, że krajowi oszczędzonym zostanie wmlaszanie się do zatargu. Życzeniem i dążeniem rządu jest również utrzymanie pokoju.“

Konferencja w Waszyngtonie

BUDAPESZT, 14 | 2. „A Willag“ donosi z Chiasso, że w Waszyngtonie zjadą się na konferencję delegaci państw Ameryki południowej. Na konferencji tej poseł argentyński przedstawi projekt zwołania zjazdu państw neutralnych w Madrycie celem zapobieżenia wojnie pomiędzy Ameryką a Niemcami.

Ameryka o pokoju.

BERLIN, 14 | 2. „Vossische Ztg.“ donosi z Chrystyanji, iż wszystkie otrzymane tam doniesienia z Londynu zgadzają się co do tego, iż w Ameryce panuje nastroj: coraz bardziej pesymistyczny i nikt już prawie nie liczy się poważnie z utrzymaniem pokoju.

Agitacja w Anglii.

ROTTERDAM, 14 | 2. Z Nowego Jorku donoszą, że agitacja ze strony przyjaźni Anglii na rzecz wmlaszania się Stanów Zjednoczonych do wojny przybiera coraz większe rozmiary.

63 parowce.

BERLIN, 14 | 2. Jak donoszą z Genewy, w porcie barcelońskim stoją na ko wicach 63 parowce towarowe z ładunkami dla Francji i Anglii, oczekując na wskazówki ze strony rządu hiszpańskiego.

Ograniczenie piem.

LONDYN, 14—2. Wobec braku papieru i ograniczenia jego dowozu wszystkie pisma codzienne podwyższyły znacznie cenę i zmuszone są ograniczyć nakład.

Wyścig o honor.

NO WY JORK, 14 | 2. Dwa nieuzbrojone parowce „Orleans“ i „Rochester“ ścigały się wiaź po oceanie Atlantyckim o honor, który z nich pierwszy dotrze do strefy zagrożonej.

Nieporozumienia.

AMSTERDAM, 14 | 2. Projekt utworzenia oddzielnego gabinetu ministerjalnego w Anglii, zajmującego się specjalnie sprawami żywnościowymi, wywołal nieporozumienia między Lloyd Georgem, a kilku ministrami. Lloyd George nie godził się na udzielenie projektowanemu gabi-

netowi niezależności od gabinetu wojennego. Projektodawca utworzenia nowego gabinetu, lord Londonderry, dowodzi, że gabinet wojenny, pochłonięty głównymi swymi zadaniami i celami, nie jest w możności należycie wykonywać zadań z zakresu kwestji żywnościowej.

Zawsze ci sami.

STOKHOLM, 14 | 2. Donoszą z Petersburga: Wykryto tutaj nową pańsamę, przytłumiającą wiele innych nadużyć, popełnionych podczas obecnej wojny. Oto przed rokiem przeszło związek kooperatystów petersburskich zamówił w Ameryce wielką ilość gotowego obuwia, które w Petersburgu doszło do cen wprost niebywałych. Wskutek reklamacji przeprowadzono obecnie śledztwo, które ustaliło, że transport obuwia, około 200,000 par, przybył w terminie określonym z Ameryki do Władywostoku, w dalszej jednak drodze zginął bez śladu.

Aresztowania w Petersburgu.

ROTTERDAM, 14 | 2. 11 członków grupy pracy, należących do komitetu centralnego dla materiałów wojennych w Petersburgu, aresztowano pod zarzutem należenia do partji rewolucyjnej, zamierzającej przekształcić Rosję w rzeszposolitą socjalno demokratyczną.

Chwila bieżąca.

— „Ruskij Inwalid“ pisze, że Włosi przeprowadzą napewno ofensywę przeciwko Trjestowi.

— Cesarz Wilhelm odwiedził parę cesarską w Wiedniu wznosząc toast na jej cześć.

— Komisja budżetowa niemiecka na swem najbliższem posiedzeniu rozważać będzie nowe projekty podatkowe.

— Poseł niemiecki hr. Wedel odwiedził wczoraj prez. ministrów węgierskich hr. Pisze.

— Przeciektne wydatki angielskie na armję, marynarkę i amunicję podniesiono o milion funtów dziennie.

— Ks. Monaco protestuje przeciw zaostrej wojnie podmorskiej.

— „Vorvaerts“ donosi, że przybiera coraz wyraźniejsze kształty myśl zwołania międzynarodowego kongresu robotników.

— Na frontach bojowych utrzymują się jeszcze silne mrozy.

— Jeden z banków berlińskich utworzył kredyt w wysokości 6 milionów marek niektórym cukrowniom polskim na prowadzenie kampanji 1916 | 17 roku.

Z Warszawy.

— Na siódmym posiedzeniu Rady Stanu uchwalono projekty werbunku ochotniczego i organizacji departamentu wojskowego. Jednocześnie przekazano departamentowi spraw wewnętrznych wnioski o skazowanie przestępców w granicach okupacji. Onydwaj wnioski muszą rozpatrzyć władze okupacyjne i wydać w tej sprawie odpowiednie decyzje.

— Muzeum Narodowe miejskie otrzymało od p. Antoniego Strzeleckiego w darze swego rodzaju unikat pamiątkowy, a mianowicie pełną zbroją skrzydlatą, husarza polskiego z XVIII wieku wraz z rżędem na konia.

— Utworzyła się tutaj grupa z pśród młodzieży studenckiej i inteligencji, którzy postanowili zaraz po wojnie jechać do Palestyny na stałe.

Zgon chłopca działacza.

W Warszawie w jednym ze szpitali zmarł nieprzeciętny chłop polski, jeden z gorliwych działaczy na niwie narodowej śp. Jan Kielak b. redaktor tygodnika „Siewba“, który został zawieszony przez władze rosyjskie.

Nowy podatek ogólnokrajowy.

Projekt jego już został opracowany. Ma to być podatek państwowy w celu zebrania funduszków na nowe potrzeby Królestwa Polskiego. Podatek projektowany, byłby pobierany od dochodów mieszkańców we wszystkich miejscowościach Królestwa Polskiego przyczem zarządom miasta przysługiwałoby prawo ustanowienia dodatku do tego podatku na korzyść miasta, jak np. przy państwowym podatku mieszkaniowym w Warszawie, do którego Magistrat dodał 100 proc. jego wysokości na korzyść miasta.

Rozwiązanie C. K. N.

W kotach politycznych obiega pogłoska, jakoby Centralny Komitet Narodowy postanowił rozwiązać się.

Jak wiadomo, do C. K. N. należy kilka stronnictw z lewicy radykalnej.

KRONIKA

Dzisiejsze zebranie Wydziału Opieki nad Działką i Młodzieżą przy R. O. m. Cz.

Dzisiaj we czwartek 14 b. m. o g. 4 po poł. odbędzie się zebranie Wydziału Opieki nad Działką i Młodzieżą przy R. O. m. Cz.

Likwidacja C. K. N.

Centralny Komitet Narodowy, skupiający w sobie przedstawicieli różnych grup politycznych obozu niepodległościowego, mający centralę w Warszawie i wydziały na prowincji, jak się dowiadujemy, wobec utworzenia Rady Stanu istnienia Rady Narodowej — instytucji dzierzących ster życia politycznego, uznał za stosowne rozwiązać się.

W sobotę 17 b. m. odbędzie się w Warszawie zjazd przedstawicieli prowincji, na który uładzą się też delegaci częstochowskiego Wydziału C. K. N. celem omówienia spraw likwidacji tego zrzeszenia politycznego.

Dzieci dla dzieci.

Gromadka uczenic p. W. Chrzastowskiej złożyła na najbiedniejsze dzieci do uznania ks. W. Knablewskiego r. 4 kop 72. Grosz ten ofiarny został zebrany na dziecięcym przedstawieniu w mieszkaniu p. Bugajskich. Sądzimy, że ofiara ta powinna być przykładem dla reszty „milusińskich“ i zachęcić je do składania swych zaoszczędzonych groszaków na biedną działkę.

Zebranie Stow. społ. „Samopomoc“.

Zebranie Stow. społ. „Samopomoc“ przy fabryce „Stradom“ w dn. 11 bm. wobec przybycia małej ilości członków nie doszło do skutku.

Zebranie to w drugim terminie odbędzie się w niedzielę 18 b. m. o godz. 2 po poł.

Zmiana własności.

Mamy znów do zanotowania fakt przejęcia drogą kupna jednego z niewielu już domów w ul. Panny Marii, należących do właścicieli chrześcijan, w ręce żydowskie.

Oto przed kilku dniami posesja pod nr. 88 w tejże ulicy należąca do p.p. Gornig, została nabyta przez fabrykanta mydła Dziubasa.

Smutny to objaw, tembardziej, że w ostatnich kilku latach, szereg domów nabyli żydzi, a przecież wśród chrześcijan-Polaków znajdują się jed-

nostki posiadające większe kapitały, lecz ci ostatni spokojnie patrzą na przechodzenie tak ważnych w tej dzielnicy posiadłości w ręce obce.

Czas by się zastanowić, bo po kilku latach domy w ul. Panny Marii należeć będą wyłącznie do żywiół obcych, dzielnica ta ztraci w zupełności charakter polski.

Petersbursko-Rycki bank w Częstochowie.

Tak się obecnie nazywa bank Rycki, mający swą filję w naszym mieście, a którego centrala przeniesioną została do Petersburga.

Z miasta.

Piszącemu te słowa przypadła w udziale przykra misja przypomnienia czytelnikom, że pomimo niemal biblijnych dni chudych jest dzisiaj tłusty czwartek.

Jeszcze trzy lata temu dzień ten spędzaliśmy na mięsożerstwie wszelkiego rodzaju.

Starzy i młodzi zegnali w ten sposób karawal i niby dzisiejsza gospoda gromadzili zapasy tłuszczów w czeluściach zoładkowych, by przetrwać łacniej post wielki.

Młodzież od rana przystraiała ta blice szkolne niewybredni rymami w rodzaju: „powiedział nam Bartek, że dziś tłusty czwartek, a Bartkowa uwierzyła i pączków nam nasmarzyła“.

A dzisiaj? Dzisiaj nie powie chyba żaden Bartek, że jest jakiś „tłusty“ czwartek, nie uwierzy mu żaden Bartkowa, nie usmarzy ani jednego pączka.

Dzisiaj w żadnej ze szkół częstochowskich nie zobaczycie tablicy „wysmarowanej“ drogocennym smalcem ze względu na koszt, na jaki tego rodzaju niewinna zabawka narażałyby jej organizatorów. Chyba, że syn którego z najzamożniejszych obywateli miasta przyniesie ze spiżarni do mowej odrobinki ceanego smarowidła tablicę i tradycji stanie się zadość.

Ładne czasy, jeszcze trzy lata temu każdy szanujący się obywatel polykał w dniu dzisiejszym odpowiednią ilość pączków olbrzymów, a dziś, wzdychając do dni tłustych, które wszak kiedyś nadejdą muszą, powiedzmy sobie: niech żywi nie tracą nauzei!

Piekno w życiu dziecka.

Pod tym tytułem w natchodzącą niedzielę w lokalu Seminarjum Nauczycielek Ludowych przy II-gim Kole Polskiej Młodzieży Szkolnej prefekt ks. W. Knablewski wygłosi odczyt.

Początek odczytu o godz. 8-ej po południu.

Z wieczornicy dla uczenic pensji p. L. Komar.

Z miłości przedstawień, organizowanych przez szkoły dla swych uczennic na wyjątkowo zastęguje wyróżnienie wieczornica wokalno muzyczna, urządzona na pensji p. Leonji Komar. Zakład ten, rozciągając pilną pieczę nad tem, co ma być podane, jako strawa estetyczna, która ma wychowanie prowadzić w sferę zdrowych pragnień, a odciągać od tego, co traci banalnością i szpetnością moralną.

Program obfity zaozerpnięty z naszych nieśmiertelnych utworów poetyckich, ze swojskich perełek scenicznych, podłagał duszę, wyobraźnię młodszych i starszych widzów. Brak przesady i pozycji teatralnej, żywość i charakterystyka poszczególnych postaci, oto cechy rzucające się w oczy audytorjum.

Rozpoczęła wieczornicę jednoaktówka „Na pensji“, przedstawiająca świat i życie tych istot, które kiedyś miałyce kobiety polskiej w narodzie mają zająć. Rzecz potraktowana b.

dobrze. Poprzez patryjotyczny hymn „Walecznych tysiąc“, wykonany przez chór szkolny, ujrzelismy obrazek „Dziad i baba“, odegrany przez przedstawicielki młodszych klas, so-wite brawa były słowem uznania dla gry „milusińskich“.

Wiersz „Pożegnanie“, Jadwigi z Łobzowa z wielkiem uczuciem wypowiedziała jedna z uczennic legjonowe echa, nuta patryjotyczna utworu pobudziła widownię do podniosłych refleksji o bohaterstwie miodzi naszej, niosącej życie na kresy ziemi polskiej.

Drugą część wieczornicy rozpoczęła dwuaktówka „Według mody“, potępiająca w dość dosadny sposób „wietrzność“ przedstawicieli naszej płci pięknej. Na wyróżnienie zasługuje gra Władka, reszta wykonawczyń dostrajała się umiejętnie do całości sztuki.

Śpiew „Ojciec ja wzywam Cię“ i melodeklamacja „Kiedy ranne wstają zorze“ poprzedziła piękny obrazek ze „Strasznego dworu“ Moniuszki pt. „Pieśń przy krosnach“ inscenizowanie tej perełki melodji polskiej przez hoże panielki na czesie z uczennicą w roli starej ochmistrzyńi, zmusiło amatorki do bisowania.

Zakończył wieczornicę „Improwizacja Konrada“, nadająca się tylko na większą scenę, ohoż w miarę materiału głosowego grającej tę rolę, odtworzona była dość udanie.

Finałem przedstawienia był żywy obraz z „Quo Vadis“ „Pójdźmy za nim“.

Całość wieczornicy zostawiła miłe wrażenie na wszystkich widzach. Wierozystaw.

Przed ciągnięciem...

Okazuje się, że loteria zawsze liczyć może na powodzenie. Jeszcze nie wyszły ostatnie lzy tych, którzy zażyczyli na ostatniej loterii R. G. O. odeszli po ciągnięciu z kwitkiem tylko w ręku i żalosnem spojrzaniem w stronę nieznanych szczęśliwców, gdy oto nowa loteria ciesząca się niebywałem powodzeniem w dniu dzisiejszym emocjować będzie tysiące.

Wczoraj w biurze loterii klasowej w Warszawie (niewiadomo czemu nazywanej klasyczną) odbyło się sprawdzenie losów i wygranych przed wrzuceniem ich do kół pierwszego ciągnięcia.

Losy w liczbie 30000 ułożone w arytmetycznym porządku w 15 pudełkach przeliczono i sprawdzono, poczem wrzucono do kół numerów i kół to opieczętowano.

Do drugiego kół wrzucono 1500 wygranych, które paść mają w I-iej klasie podczas ciągnięcia, wyznaczono na dzień dzisiejszy i jutrzejszy 16 bm.

Ciągnięcie dzisiejsze będzie publiczne wobec grających i kolektorów. Do kontroli powołano specjalną komisję z pośród różnych instytucji stołecznych.

Urzędowa tabela ciągnięcia ukaze się dnia 24 bm. poczem w dwa dni rozpocznie się wypłata wygranych I-iej klasy i wydawanie losów do klasy II.

Ciągnięcie rozpocznie się dziś we czwartek o godz. 10 rano. Losy ciągnąć będą sieroty z ochron warszawskich.

Jak gotować brukiew?

Brukiew należy gotować trzy godziny.

Brukiew, jak podają kobiety, znając się na gotowaniu, wkrótce robi się trochę miękka, a później zaś twardnieje i dopiero po mniej więcej

godzirek otrzyma właściwy smak odpowiednią strawność.

Jeżeli brukiew jest przemarznięta baczycy trzeba, by takowa przed użyciem nie roztajała.

Brukiew można pokrajać w stanie przemarzniętym i to kilka godzin przed ugotowaniem i dodać tyle zimnej wody, ile potrzeba do gotowania brukwi.

Po wyciągnięciu przez zimną wodę mrozu z brukwi, gotuje się ją w tej samej wodzie aż do końca i wtedy brukiew taka będzie smaczniejsza niż taka która z powodu mrozu wcale nie ucierpiała.

Koniec polewania na zajace.

W dniu dzisiejszym 15 bm. kończy się polowanie na zajace.

O weksle.

Terminy w odpowiednich rozporządzeniach o przedłużeniu praw z weksli i czeków, przedłużone ostatnio do dnia 31 marca r. 1917 przedłużono dalej do dnia 30-go czerwca 1917 r.

Z herbaciarni ludowych.

Jak potrzebne były herbaciarnie ludowe w obecnej chłodnej porze, najlepszym dowodem tego jest, że każda z herbaciarni wydaje do 1500 szklanek herbaty z mlekiem skondensowanym.

Obiady po 60 fen.

Na ostatnim posiedzeniu R. O. m. Częstochowy postanowiono w kuchni nr. 3 przy ul. Staszica wydawać obiady bez ograniczeń wszystkim zgłaszającym się po 60 fenigów.

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze! Feljetonik „Z miasta” zamieszczony we wczorajszym numerze „Gońca”, nasunął mi uwagi, które pragnąłbym, aby doszły do uszu tych pod adresem, których je piszę.

Otóż przeglądając rubrykę ofiar w „Gońcu” i śledząc bacznie ofiarności naszego ogółu na cele społeczne spotykam wszędzie nazwiska litylko osób zamieszkałych w mieście i choć znajdujących się nieraz w nieświetnym położeniu materialnym mających jeszcze grosz na biednych czy cele oświatowe.

Nie da się tego jednak powiedzieć o mieszkańcach wsi, którzy niejednokrotnie, o ile naturalnie wojna nie wyrządziła im znacznych szkód, jak zniszczenie zupełne dobytku, wobec wysokich cen produktów wiejskich mają się niezłe.

Przypomnę tutaj te chwile, gdy

zawierucha wojenna szalała w okolicy Częstochowy i gdy gościnni mieszkańcy tego miasta dawali przytułek licznym setkom rodzin, zarówno ze dworów, jak i chat wieśniaczych.

Dotychczas tego długu wdzięczności wieś Częstochowie nie spłaciła, to też sądzę, że słowa moje przemówią może do tych mieszkańców wsi obywateli i właścian, którzy wiedzą w jakich warunkach znajduje się ludność miejska i że datki w gotowości i naturze płynąć będą pod hasłem: **Wies dla miasta!**

Racz przyjąć Redaktorze wyrazy prawdziwego szacunku itd.

Długoletni prenumeratorem.

Ofiary:

Z Okazji 25 letniego pożycia małżonkowie Kieszczynscy składają rb. 5 dla biednych dzieci do uznania Redakcji kwit 90.

Łyżwy

klamki i towary żelazne poleca **W. Nowicki** dawniej **W. Stajewski** ul. P. Maryi 38.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Z powodu wynajęcia sali trupie W-nej Kamińskiej z Warszawy, kinematograficznego przedstawienia w Czwartek 15-go, Piątek 16-go i Sobotę 17-go Lutego nie będzie.

Zmiana programu

w niedzielę dnia 18 Lutego 1917 r.

Teatr „ODEON” ul. P. Maryi 27.

Program od czwartku 15-go do niedzieli 18-go Lutego 1917 roku.

Tylko 4 dni!

Wielki program bezkonkurencyjny!

Tylko 4 dni!

Giełda i półświatek

Niezwykły, pod względem treści i wykonania, dramat życiowy w 5-ciu aktach, w wykonaniu artystów teatrów **New-Jorskich.**

Przygody Dziarskiego (Wyborna komedja).

NA SCENIE:

U CIOTUNI (Komedia w 1-ym akcie.)

oraz Część Koncertowa

między innymi: **Tercet ze „Straszego Dworu”**

wykonają: **P. p. Baranowski, Wiśniewski i Olasz**

Uwaga: Teatr ogrzany.

Orchestra koncertowa pod kierunkiem p. Al. Salzberga. — Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w programach.

Cukier dla użytku domowego i kuchni **25 kop funt** zastępuje zupełnie **Sacharyna** oryginalna **dra Fahlberga** tylko w kartorze sprzedaży sacharyny ul. Panny Maryi № 7 w drugim domu, w podwórzu na parterze, mieszkania № 1. Wejście również od ulicy Strzackiej № 7. Sprzedawz w każdej ilości w ciągu całego dnia. Handlującym rabat 61—

2,000 — 3,000 rb.

potrzebne bezpośrednio na dobrą hipotekę domu w ul. Panny Maryi. Oferty listowno z żądaniem procentu dokładnymi informacjami i adresem proszę składać w Gońcu dla okazitoła Zł. pol. I № 618732. Dyskrecja zapewniona. 018—

Zaginęta książeczka Częstochowskiego Towarzystwa Oszczędnościowego № 16151 na złożone wkłady przez Donor kościelny. 64—

Znaleziono w ul. Panny Maryi rb. 2 można odebrać w Banku Handlowym P. Maloska.

Krawiecka pracownia garderoby męskiej **W. Małczyńskiego**

w Częstochowie, ul. Panny Maryi № 50.

Poleca Sz. Panom swój skład gotowych ubrań jako to: Palta, garnitury marynarkowe spodnie Specjalny dział ubrań uczniowskich dla wszystkich szkół i klas. Na czasie!!! Pracownia uskutecznia wszystkie przeróbki, reparaacje, czyści i odświeża wszelką garderobę szybko i po umiar. cenach.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Maryi № 10. (I Aleja)

Choroby zębów i jamy ustnej.

przyjmuje codziennie

od 9—1 i od 3—7 wieczorem.

DOKTOR MEDYCYNY

Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE

ul. Panny Maryi № 21.

Choroby skórne i dróg moczowych.

Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p.

Panie od 12—1 po południu.

BIURO POSREDNICTWA

w kupnie i sprzedaży towarów

Hermana S. Wiernika

ulica Panny Maryi Nr. 3

poleca obecnie po cenach hurtowych w każdej ilości: mydła wyborowe, proszki do prania, papier, herbatę i kawę surową oraz sody dobrej tania. Przyjmuje na przechowanie towary w dobrze zabezpieczonym składzie.

Skład tabaczný

D. Szmaragd

Nowy Rynek № 1 i dom Zborowskiego

poleca wszelkie gatunki wyrobów tabaczných po cenach przystępnych. 69—

Kursy kroju Męskiego i Damskiego Stefana Smuż w Częstochowie ulica Teatralna № 23 Zapisy przyjmuje na miesiąc od godz. 12—2 prócz świąt i niedziel. 41—